

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Děkanát, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc, tel./fax: 585 632 063

V Olomouci 28. srpna 2015

Zápis o konání obhajoby disertační práce v oboru Lékařská biologie

Mgr. Mária Janíková, vědecká pracovnice oboru medicíny a farmacie Ústavu klinické a molekulární patologie LF UP a studentka prezenční formy doktorského studijního programu *Lékařská biologie* na LF UP v Olomouci.

Téma práce: „**Detekce nových prediktorů mnohočetné lékové rezistence u nemalobuněčných karcinomů plic s ohledem na jejich histogenezi**“

Obhajoba se konala v Olomouci dne 6. srpna 2015 v 11:00 hod.

Komise:

předseda: doc. RNDr. Vladimír Divoký, Ph.D. .... ✓

místopředseda: prof. RNDr. Mgr. Marie Jarošová CSc. .... ✓

členové: prof. MUDr. Markéta Hermanová, Ph.D. .... ✓

doc. MUDr. Jana Dvořáčková, Ph.D. .... *OMLOUČI*

Mgr. Kateřina Machová Poláková, Ph.D. .... *OMLOUČI*

prof. Ing. Miroslav Strnad, CSc., DSc. .... ✓

Oponenti: prof. MUDr. Markéta Hermanová, Ph.D. .... ✓

I. Patologicko-anatomický ústav FN u sv. Anny v Brně

doc. MUDr. Jana Dvořáčková, Ph.D. .... *OMLOUČI*

Ústav patologie OU v Ostravě

Školitel: MUDr. MVDr. Jozef Škarda, Ph.D. et Ph.D. .... ✓

Předseda komise přednesl stručnou charakteristiku uchazeče, hodnocení školitele a vedoucího školicího pracoviště. Poté uchazeč vyložil podstatný obsah své disertace. Oponenti přednesli své posudky. Uchazeč odpověděl na připomínky a dotazy oponentů.

Ve vědecké rozpravě vystoupili: viz příloha – zápis o diskusi.

Hlasování se účastnilo ....⁴ členů komise. Kladně hlasovalo ....⁴ členů, záporně .....⁰ členů, neplatných lístků bylo odevzdáno .....⁰.

Usnesení:

Přítomní členové komise tajným hlasováním rozhodli, že **Mgr. Mária Janíková** obhájila disertační práci a doporučili udělení akademického titulu doktor ve zkratce Ph.D. dle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb.

.....
doc. RNDr. Vladimír Divoký, Ph.D.
předseda komise

Zápis z obhajoby

Mgr. Mária Janíková

6.8.2015

Otázky oponentov:

prof. MUDr. Markéta Hermanová, Ph.D.

1. „V 17 % NSCLC jste identifikovali nádorové buňky koexprimující CD133 a nestin. Prováděli jste příslušné klinicko-patologické korelace? Bylo chování těchto nádorů statisticky významně odlišné od nádorů, u kterých CD133+/-nestin+ nádorové buňky identifikovány nebyly?“

„Vzhľadom k tomu, že cieľom tejto štúdie bola identifikácia samotných CD133⁺/Nestin⁺ buniek, ktoré sa vyskytovali veľmi ojedinele (1-2 bunky na rez), klinicko-patologické korelácie vykonávané neboli. Je ale naplánované rozšírenie súboru vyšetovaných pacientov, a tiež analýza celých rezov z dôvodu väčšej vyšetovanej plochy než z TMA (tkanivová mikroerej) rezov. Vďaka tomu bude zvýšená možnosť záchytu pravdepodobných kmeňových CD133⁺/Nestin⁺ buniek.“

2. „Jak si vysvětlujete resp. jak je v literatuře vysvětlována asociace miR-205 s dlaždicobuněčným karcinomem?“

„Dlaždicobunkový, čiže spinocelulárny karcinóm (SCC) je charakterizovaný zvýšenou expresiou proteínu p63. Táto molekula sa v súčasnosti využíva aj ako diagnostický marker na odlíšenie dlaždicobunkového karcinómu od ostatných histologických podtypov nemalobunkových karcinómov pľúc. Gén pre tento proteín, označovaný *TP63*, je lokalizovaný na 3. chromozóme, v oblasti 3q26-29, ktorá býva u SCC často amplifikovaná, resp. dochádza k zvýšenej expresii génov z danej oblasti. Proteín p63 slúži ako transkripčný faktor usmerňujúci diferenciáciu skvamózneho (dlaždicobunkového) epitelu. Tento transkripčný faktor sa viaže na promotórovú oblasť génu *MIR205* ležiaceho na 1. chromozóme, čím dochádza k zvýšenej expresii miR-205.“

Diskusia:

Doc. RNDr. Vladimír Divoký, Ph.D.

„Detekovali jste cancer stem cells u poměrně malého procenta pacientů. Je přijímáno, že kombinace markerů, co jste použili, je charakteristická pro cancer stem cells? Souhlasí procento výskytu s literaturou?“

„Ja začnem frekvenciou výskytu. Sú štúdie, ktoré sledovali frekvencie výskytu nádorových kmeňových buniek (CSC) v nádoroch, ale vzhľadom k tomu, že sme použili tkanivové mikroereje, je možné, že ten záchyt nebol stopercentný. V prípade využitia väčšej vyšetrovanej plochy, budú mať tieto výsledky väčšiu váhu.“

Čo sa týka kombinácie CD133 a Nestinu, tak CD133 sme zvolili z toho dôvodu, že CD133 je vo všeobecnosti považovaný za marker kmeňových buniek a Nestin bol vybraný z toho dôvodu, že karcinómy pľúc veľmi často metastazujú do mozgu. Práve spoločná expresia CD133 a Nestinu sa v súčasnosti využíva pri izolácii nádorových kmeňových buniek glioblastómu.“

Prof. RNDr. Mgr. Marie Jarošová, CSc.

„Měla jste tam napsáno, že některé mikroRNA mají funkci tumor supresorů. Je známo, že oblast, ve které je lokalizován tumor supresorový gen pro RNA je u tohoto nádoru deletovaná, nebo nějakým způsobem změněná?“

„Áno. Je známe, že gény pre tumor supresory, ale aj pre onkogény, bývajú často lokalizované vo fragilných miestach, ktoré sú počas karcinogenézy často zmenené. V prípade tumor supresorov dochádza často aj k metylácii v promotoroch jednotlivých génov pre miRNA.“

„Dochází taky ke změnám, které jsou detekovatelné na úrovni cytogenetiky?“

„Áno. Spomínaná prestavba na 3. chromozóme je v oblasti génu *p63*, ale taktiež bývajú podobné prestavby aj v oblastiach génov pre miRNA. K zvýšenej expresii miR-21 dochádza ale vďaka amplifikácii génu *c-MYC*, avšak myslím, že gén pre miR-23b je v takom lokuse, kde závisí od typu tkaniva, k akým prestavbám dôjde. Samozrejme, hematologické malignity sú lepšie preskúmané, čo sa tejto oblasti týka.“

„Obecně, vyšetřují se u těchto karcinomů i nějaké FISHe? Např. p53?“

prof. MUDr. Markéta Hermanová, Ph.D.

„Rutinně diagnosticky ne, protože pro nás je nutné v první řadě oddiferencovat malobuněčný a nemalobuněčný karcinom, pak skvamocelulární karcinom, adenokarcinom, ...“

MUDr. MVDr. Jozef Škarda, Ph.D. et Ph.D.

„Detekují se přestavby v ALK genu.“

Ja:

„A ešte amplifikácia *EGFR* génu.“

Doc. RNDr. Vladimír Divoký, Ph.D.

„Měli jste korelaci mutačního stavu EGFR kinázy a těch vašich miRNA?“

„Toto sme nerobili, pretože sme vyšetrovali pacientov z rokov 1996-2000, a vtedy sa ešte cieleňá liečba nevyužívala, takže EGFR status nemali vyšetrený.“

„Jo, takže to byla retrospektivní studie?“

„Áno, bola to retrospektívna štúdia.“

„Ty mutace v EGFR se ale dají vyšetřit? A to jste neplánovali? Jestli by to pomohlo identifikovat, jestli nemocný bude nebo nebude odpovídat na tuto léčbu?“

MUDr. MVDr. Jozef Škarda, Ph.D. et Ph.D.

„Plánujeme analyzovat miRNA u těch pacientů, kteří mají známý EGFR status. V literatuře jsou údaje, že některé miRNA korelují s odpovědí na terapii.“

Doc. RNDr. Vladimír Divoký, Ph.D.

„Takže v tom pokračujete i nadále a hledáte vzorky z novějšího data?“

„Áno, momentálne sa vyberá nový súbor pacientov, ktorým sa podáva súčasná terapia, aby sa mohla ďalšia štúdia prispôbiť súčasnej praxi.“

„A jsou teď inhibitory EGFR schváleny v I. linii léčby, nebo ještě ne?“

„Myslím, že áno. U pacientov vo IV. klinickom štádiu.“

prof. MUDr. Markéta Hermanová, Ph.D.

„Jak jste přistupovali k hodnocení imuna CD133 – membránová pozitivita, cytoplazmatická pozitivita, atd.? Protože my jsme s tím mnohdy bojovali...“

„Imunohistochemiu hodnotil pán doktor Škarda, pretože ja nie som patologička. Ale myslím, že vzhľadom k tomu, že expresia nebola moc výrazná, tak sa to nerozdeľovalo.“

prof. Ing. Miroslav Strnad, CSc., DSc.

„Tu práci, co máte v seznamu publikací v recenzi už vzali?“

„Tá práca je momentálne v recenznom konaní v inom časopise – Neoplasma. Teraz na nej vykonávame revízie a čoskoro ju odošleme upravenú späť. V danom zozname ale nie je spomenutá ďalšia publikácia o miR-21, miR-126 a miR-205, ktorá bola medzičasom prijatá do zahraničného recenzovaného časopisu.“